

RAPOR :

YEM AMACIYLA İTHALİ İSTENEN GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ MON40-3-2 SOYA ÇEŞİDİ VE ÜRÜNLERİ İÇİN BİLİMSEL RISK DEĞERLENDİRME RAPORU

GENEL SONUÇ

Bilimsel Komite, GD MON40-3-2 soya çeşidinin '**yalnızca yem olarak**' kullanım amacıyla ithal edilmesinin risklerini değerlendirmiştir. GD MON40-3-2 soya çeşidine biyoteknolojik yöntemlerle aktarılan genlerin yapısı, DNA dizilimi, promotör ve terminatör bölgeleri, ekstra DNA dizileri ve gen aktarım yöntemi ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu çeşitle ilgili başvuru dosyasında yer alan dokümanlar, risk değerlendirilmesi yapan çeşitli kuruluşların (EFSA, WHO, FAO, FDA, OECD) ve bilimsel araştırmaların sonuçları (alerjik ve toksik etki analizleri, genetik modifikasyonun stabilitesi, morfolojik ve agronomik özellikler, hedef dışı organizmalara etkisi vb.) ile farklı ülkelerde üretim ve tüketim durumları göz önünde bulundurulmuştur. Yine bu GD çeşitle yapılan hayvan besleme çalışmaları da incelenerek '**yalnızca yem olarak**' kullanımını sonucu ortaya çıkabilecek riskler değerlendirilmiştir. Ek olarak, bu soya çeşidinin ülkemizde kazayla yayılması durumunda ortaya çıkabilecek tarımsal ve çevresel riskler de göz önünde bulundurulmuştur.

Bitki genomuyla transgenin bütünleşmesi aşamasında bazı yeni düzenlemeler gerçekleşmiş olsa da, GD MON40-3-2 soya çeşidinin tek kopya halinde işlevsel CP4 *epsps* gen kasetini bütün olarak taşıması ve plazmit vektörden de *npt-II* veya *uidA* gibi işaret genlerinin bitki genomuna geçmemesi, bu çeşit için olası risk potansiyelini azaltmaktadır.

Karşılaştırmalı analizler ile MON40-3-2 soya çeşidinin, geleneksel soya çeşitleri kadar güvenli olduğu, alerjenite bakımından bir değişikliğe uğramadığı ve besin içeriği ile tarımsal özellikleri açısından da bir fark bulunmadığı saptanmıştır. MON40-3-2 soya çeşidinin kazayla çevreye yayılması durumunda, geleneksel çeşitlerden farklı bir çevresel etkinin oluşması olasılığının da çok düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

Erişilebilen bu bilgiler ışığında, Bilimsel Risk Değerlendirme Komitesi, **GD MON40-3-2** soya danesi ve küspesinin '**yem olarak**' kullanılmasının insan ve hayvan sağlığı ile çevre açısından istenmeyen etkilerinin, genetiği değiştirilmemiş eşdeğer çeşitten daha yüksek olmayacağı kanısına varmıştır.